

**VI Всеукраїнська (заочна) науково-практична конференція
ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ
СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

24 березня 2023 року

КИЇВСЬКА РЕГІОНАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ
Київський кооперативний інститут бізнесу і права
Економіко-правовий фаховий коледж
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

Матеріали VI Всеукраїнської (заочної) науково-практичної конференції

ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ
СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

24 березня 2023 року

Збірник тез

УДК 378:330.341.1

П 24

Матеріали VI Всеукраїнської (заочної) науково-практичної конференції «ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ» (24 березня 2023 року): Збірник тез / За заг. ред. д. екон. н., проф. Охріменка І.В. – Київ: ККІБП, 2023. – 161 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Охріменко І.В. – професор, доктор економічних наук, ректор Київського кооперативного інституту бізнесу і права (Київ)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Клименко О.Ф. – проректор з організаційно-виховної роботи Київського кооперативного інституту бізнесу і права (Київ)

Прудченко І.І. – доцент, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Київського кооперативного інституту бізнесу і права (Київ), *заступник головного редактора*

Стражнікова І.В. – професор, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ)

Шмалей С.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри інженерії та виробничих технологій Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (Київ)

Івасишина Т.А. – доцент, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри східно-європейських мов Національної академії Служби Безпеки України (Київ)

Єгорова І.В. – доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ)

Руденко Ю.М. – кандидат історичних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Київського кооперативного інституту бізнесу і права (Київ)

Бабенко-Жирнова М.В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Київського кооперативного інституту бізнесу і права (Київ)

Кулик А.А. – старший лаборант кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Київського кооперативного інституту бізнесу і права (Київ), *технічний секретар*

онлайнрежимі.

Таким чином, формування цифрової компетентності здобувачів вищої освіти забезпечує конкурентоспроможність сучасного університету на ринку освітніх послуг. Ефективне формування цифрової компетентності у здобувачів вищої освіти забезпечить використання засобів інформатизації та цифровізації в освітньому середовищі університету, зокрема застосування локальних і глобальних мереж, навчально-методичних матеріалів.

Література

1. Бібік Н. Компетентністий підхід у сучасній освіті : світовий досвід та українські перспективи. Київ, 2004. С. 7–25. URL: <http://surl.li/fjthf> (дата звернення : 11.03.2023).
2. Биков В. Ю. Основні концептуальні засади стратегії інформатизації освіти і головна парадигма майбутнього суспільства знань. Національна академія педагогічних наук України; Ін-т пед. Освіти і освіти дорослих НАПН України, 2014. С. 32–42.
3. Братко М. В. Структура освітнього середовища вищого навчального закладу. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2015. Вип. 135. С. 67-72.
4. Закон України «Про вищу освіту». URL : <http://surl.li/fjthf> (дата звернення : 11.03.2023).
5. Кононенко Л. В. Формування цифрової компетентності як основа трансформації вищої освіти в умовах глобалізаційних процесів. *Вісник науки та освіти*. 2022. № 1 (1). С. 169–180.
6. Сахно О. В. Цифрова компетентність і технології для освіти: принципи та інструменти. *Імідж сучасного педагога*. 2020. № 6 (195). С. 10–14.
7. Information Literacy Competency Standards for Higher Education. URL : <http://surl.li/fjtgq> (дата звернення: 11.03.2023).
8. Starkey L. A review of research exploring teacher preparation for the digital age. *Cambridge Journal of Education*. 2020. No 50 (1). P. 37–56.

МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Андрій Паска

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ)*

Розвиток сучасної системи освіти вимагає від педагогічної науки і практики вивчення та впровадження інноваційних методів і засобів формування творчої особистості студентів у закладах вищої освіти (ЗВО). Серед них

помітне місце в останні десятиліття належить музейній педагогіці. У сучасних умовах збройної агресії проти України з боку Росії посилюється роль музеїв як соціальних інститутів суспільства, що об'єднують різні покоління людей, формують національну свідомість і патріотизм, сприяють ствердженню української нації як частини світової, демократичної спільноти.

Різні аспекти музейної педагогіки знайшли своє відображення у працях сучасних дослідників, серед яких – Т. Белофастова, В. Бітаєв, О. Валенкевич, Л. Вітенко, Л. Гайда, С. Довгий, І. Довжук, О. Дудар, О. Караманов, А. Королько, Ф. Левітас, Т. Лисенко, Р. Маньковська, С. Михайличенко, В. Молодиченко, Н. Молодиченко, С. Муравська, Т. Олексенко, Ю. Павленко, С. Пивоваров, С. Посохов, Л. Прокопів, О. Салата, Р. Селко, І. Удовиченко, Н. Філіпчук, І. Червінська, М. Юхневич, Л. Яновська, та ін.

За визначенням В. Молодиченка, музейна педагогіка є наукою, що вивчає «всі аспекти використання музеїв, історію освітньої діяльності музеїв, вплив музейних форм комунікації та аудиторію, використовує музейно-освітнє середовище з метою розробки і впровадження нових методик, музейно-педагогічних програм у практичну діяльність» [3; ст. 58].

Дослідниця С. Муравська наголошує, що перспективи розвитку музеїв ЗВО «тісно пов'язані зі зміною іміджу музеїв, розвитком музейної комунікації, і з перетворенням музеїв у соціальний інститут, який створює і надає потрібну інформацію і масовий доступ до інтелектуальної, історико-культурної та природної спадщини» [4; с 34].

На думку О. Валенкевича, музей та заклади освіти в основі своєї діяльності традиційно мають багато спільного: вони прагнуть виховувати почуття патріотизму, свідоме ставлення до надбань світової та вітчизняної науки і культури; розвивати мислення, творчі здібності та певні практичні навички, стимулювати творчу активність особистості [3].

Інноваційний досвід роботи з дітьми, молоддю та дорослими у сфері музейної педагогіки і музейної справи став предметом обговорення ряду наукових заходів в Україні. Зокрема, з ініціативи Міністерства культури України та Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України у 2013-2022 рр. проведено десять щорічних науково-практичних конференцій «Музейна педагогіка – проблеми, сьогодення, перспективи». Започатковано серію конференцій «Музейна педагогіка в науковій освіті» (Київ, 2020-2022 рр.), проведено Всеукраїнський круглий стіл «Музейна педагогіка в умовах пандемії COVID-19 (Київ, 2021 р.), Міжнародний круглий стіл «Музейна педагогіка в умовах воєнного стану» (Київ, 2022 р.), Міжнародну науково-практичну конференцію «Музейна педагогіка в контексті викликів сучасної освіти» (Львів, 2022 р.) та ін.

У період державної незалежності в ЗВО України проходив активний пошук оптимальної моделі розвитку музейної педагогіки та діяльності музейних закладів. Створено ряд нових наукових, етнографічних, краєзнавчих,

меморіальних музеїв, проведено реекспозицію вже існуючих музейних установ. Вони стали важливою складовою наукового та навчального процесу ЗВО.

Варто відзначити досвід роботи музеїв Львівського національного університету імені Івана Франка. Вони належать до числа найстаріших університетських музеїв Європи і мають одні з найважливіших наукових колекцій. Серед них – музей історії Університету, зоологічний музей, мінералогічний музей, музей рудних формацій, палеонтологічний музей, археологічний музей. В ЛНУ імені Івана Франка на факультеті педагогічної освіти створено науково-навчальну лабораторію музейної педагогіки. Її мета – координація зусиль науковців, музейних працівників, методистів, вчителів у справі розвитку методики організації та проведення сучасних просвітницьких та навчальних занять у музейному просторі Львівщини.

Виняткове наукове, історичне, культурне значення мають музеї Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича – природничий музей, зоологічний музей, геолого-географічний музей. Продовжується активна робота по збору експонатів для музею історії ЧНУ імені Юрія Федьковича, який вирішено створити з метою висвітлення славетного минулого одного із найстаріших класичних університетів України.

Великі освітньо-виховні можливості у процесі формування творчої особистості здобувачів вищої освіти, їхньої професійної адаптації та громадянських компетентностей мають музеї ЗВО Івано-Франківщини. Музейна педагогіка широко використовується в освітньому процесі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Тут функціонує декілька науково-пізнавальних музеїв, серед яких – музей історії Університету, музей археології Прикарпаття, музей декоративно-прикладного мистецтва, музей природи, музей Олекси Довбуша, музей навчально-наукового Юридичного інституту.

Заслуговує уваги досвід організації та функціонування музею народного мистецтва Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв. Багаті музейні традиції має один із найстаріших на Прикарпатті навчальних закладів – Коломийський педагогічний фаховий коледж. Тут функціонує три музеї: музей історії коледжу, музей коломиїської книги та музей української мови.

Музейна педагогіка широко використовується у процесі навчання майбутніх фахівців медичної галузі в Івано-Франківському національному медичному університеті (ІФНМУ), де у 2018 р. відкрито музей історії розвитку медицини Прикарпаття. Ще одним оригінальним та популярним музеєм ІФНМУ є Анатомічний музей, у якому студенти мають змогу практично вивчати анатомію людини. Важливим освітньо-культурним закладом Прикарпаття став геологічний музей Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, в якому зібрано понад 10 тис. експонатів [2].

Серед пріоритетних напрямів розвитку сучасної музейної педагогіки в ЗВО – впровадження в освітній процес навчальних курсів, що формують музейну культуру студентів; розширення освітніх музейних практик і технологій із врахуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; участь музеїв ЗВО України у міжнародних науково-дослідних та культурно-освітніх проектах.

Література

1. Валенкевич О. Становлення та розвиток музейної педагогіки. *Проблеми освіти: науково-методичний збірник*. Київ: Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. 2015. Вип. 85. С. 48-52.
2. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу: вебсайт. URL: <http://nung.edu.ua> (дата звернення: 10.03.2023).
3. Музейна педагогіка – проблеми, сьогодення, перспективи. Матеріали П'ятої науково-практичної конференції (м. Київ, 28-29 вересня 2017 р.). Київ, 2017. 132 с.
4. Муравська С. В. Музейні заклади у системі вищої освіти Західної України на тлі світових тенденцій / Центр пам'ятокознавства НАН України і УТОПК. 2018.

ДО ПРОБЛЕМИ ДИДАКТИЗАЦІЇ ЗМІСТУ НАУКИ

Інна Прудченко

*Київський кооперативний інститут бізнесу і права
(Київ)*

Проблема дидактизації змісту науки нині актуалізується крізь призму інтенсифікації розвитку змісту вищої освіти. Такий шлях його розвитку передбачає спрямованість на розуміння й усвідомлення студентами навчального матеріалу, на формування у них умінь і навичок самостійного мислення, орієнтацію на самоосвіту і самовиховання.

Важливим для розв'язання означеної проблеми є розуміння стрижневої внутрішньої суперечності навчального процесу закладу вищої освіти: контрверзи між лавинообразним збільшенням інформації, необхідної для засвоєння студентами, і обмеженими здібностями останнього засвоїти її у традиційно відведений термін. Пошук шляхів вирішення означеної суперечності на сьогодні більш чітко окреслює три напрямки дій, умовно нами названих: технологічний, системний, інтегративний. У межах першого пропонується створити і впровадити принципово нові технології навчання, що передбачають якісне засвоєння великої за обсягом інформації. Розв'язання даної суперечності потребує пошуку й впровадження методів стимулювання